

09.00 - 09.30 uur **Ontvangst met koffie en thee**

09.30 - 09.45 uur **Voorstelrondje**

09.45 - 10.00 uur **Introductie - Door de bril van de buurman 1**

Tijdens een korte introductie komen deelnemers van participatietrajecten aan het woord. Wat wil een participant en wanneer is hij of zij tevreden?

10.00 - 11.15 uur **Participatie: Gedoe of een kans?**

Introductie op het hoe en waarom van participatie. In dit onderdeel staat de theorie achter participatie centraal: wat is het, waarom doe je het (en waarom soms juist niet), wat is de basisaanpak. Hoe breng je goed in kaart wie de stakeholders zijn en hoe stem je je aanpak af met de gemeente? Op welk moment in de planvorming past welke manier van participeren? En op welk niveau? Hoe bepaal je vooraf de participatieruimte? Hoe zorg je ervoor dat je alle input een plek geeft en hoe ga je om met input die je niet kunt verwerken in je plan?

Spreker: Theo Dohle, De Wijde Blik

11.15 - 11.30 uur **Pauze**

11.30 - 12.45 uur **Wet of wil?**

In dit onderdeel staat de Omgevingswet centraal: wat betekent deze nieuwe wet voor de rol van initiatiefnemer van een project, wat is verplicht om te doen en waarmee moet je rekening houden? Welke eisen stelt de Omgevingswet aan participatie? Hoe moet je omgaan met het participatiebeleid van gemeenten?

Spreker: Wanda Blommensteijn, Adviseur omgevingsrecht BRO

12.45 - 13.30 uur **Lunch**

13.30 - 14.30 uur **Het DNA van de buurt**

We nemen jullie opnieuw mee door verschillende soorten buurten en vertellen welke aanpak wel en juist niet slaagt. Een villawijk waar nieuwbouw komt, vraagt een andere aanpak dan een vernieuwingswijk waar veel anderstaligen wonen. Hoe gebruik je het DNA van de plek in het vormgeven van de juiste aanpak? Welke leefstijlen zijn er in de omgeving van jouw project en hoe kun je deze inzetten om de participatiestrategie te bepalen en de juiste mensen te bereiken?

Spreker: Rinke van der Veen, Participatiestrategie (zzp)

14.30 - 14.45 uur **Pauze**

14.45 - 16.30 uur **Aan de slag**

We werken met meerdere oefeningen en cases om participatie in de vingers te krijgen. Zelf doen en samen leren. Bij de selectie van de cases bieden we een mooie mix. Projecten met veel ruimte of juist helemaal niet. Projecten met veel weerstand of juist weinig betrokkenheid waar je toch iets mee 'moet'.

16.30 - 17.00 uur **Cases en vragen**

Casussen toelichten en een rode draad aan leervragen benoemen. Met die leervragen gaan we de tweede dag aan de slag.

Sprekers: Jolijn Goertz (dagvoorzitter) en Theo Dohle (De Wijde Blik).

Campus Werkspoor Utrecht

09.00 - 09.30 uur **Ontvangst met koffie en thee**

09.30 – 10.00 uur **Door de bril van de buurman 2**

Aan de hand van een creatief filmpje van een boze stakeholder, zetten we je direct aan het denken. Wat zou jij doen als je zo'n filmpje krijgt?

10.00 - 11.15 uur **Samenwerking met de gemeente**

Welke rol speelt een gemeente waar het gaat om het doorlopen van een participatietraject en wie/wat kom je tegen gedurende het traject als ontwikkelaar? Wat zijn de verwachtingen van de gemeente als het gaat om participatie? Hoe werkt het proces en welke valkuilen zijn er? Wat stem je wanneer af met ambtenaren en wanneer komt de politiek in beeld?

Sprekers: Marieke Hommels, Programmamanager Participatie, Gemeente Den Haag

11.15 - 11.30 uur **Pauze**

11.30 - 12.30 uur **Aan de slag**

We gaan aan de slag met meerdere oefeningen en cases om participatie in de vingers te krijgen. We trappen af met een korte introductie voor het zelf presenteren en voor een groep staan in een participatietraject. Aan de hand van enkele casussen krijgen groepjes elk een andere opdracht. Bij de selectie van de cases bieden we een mooie mix. Projecten met veel ruimte of juist helemaal niet. Projecten met veel weerstand of juist weinig betrokkenheid waar je toch iets mee moet.

12.30 - 13.15 uur **Lunch**

13.15 - 14.30 uur **De mondige burger**

De burger wordt steeds mondiger en krijgt én neemt een steeds actievere rol in. Buren zijn betrokken en laten van zich horen. Ze vormen samen een actiegroep of stichting en maken een alternatief plan of een programma van wensen. Ze weten de weg te vinden naar gemeenteraad en wethouder en de media. Waar komt dit vandaan en wat kunnen we er wel (en niet) mee? Met een prikkelende aftrap geven we duiding aan deze maatschappelijke ontwikkeling.

Spreker: Lisette van Rhijn, Stadssocioloog & adviseur STIPO

14.30 - 14.45 uur **Pauze**

14.45 - 16.45 uur **Aan de slag**

We gaan aan de slag met meerdere oefeningen en cases om participatie in de vingers te krijgen. Aan de hand van casus krijgen groepjes elk een andere opdracht. Bij de selectie van de cases bieden we een mooie mix. Projecten met veel participatieruimte of juist helemaal niet. Projecten met veel weerstand of juist weinig betrokkenheid.

16.45 - 17.00 uur **Napraten en lessons learned**

17.00 - 17.30 uur **Borrel**